

Sygn. akt I C 1078/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Irena Żarnowska-Sporysz

Protokolant: prot. sądowy Anna Łachman

po rozpoznaniu w dniu 7 kwietnia 2016 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa **D. P.**

przeciwko **Skarbowi Państwa Zakładowi Karnemu
w W.**

o odszkodowanie

I. powództwo oddała;

II. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. przyznaje od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz adwokata M. W. kwotę 147,60 zł brutto tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu.

Sygn. akt I C 1078/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 5 czerwca 2014 roku skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w W. D. P. domagał się zasądzenia na jego rzecz kwoty 2 000 000 złotych tytułem odszkodowania.

Jako uzasadnienie swojego żądania wskazał, że podczas pobytu w w/w zakładzie karnym dopuszczono się narażenia jego życia i zdrowia poprzez zaniechanie leczenia, mimo tego, że we wrześniu 2013 zdiagnozowano u niego zmiany rakowe w okolicach kąta lewego oka. Podniósł, że nie wykonano u niego badań pod kątem sprawdzenia, czy jest to nowotwór złośliwy, ani nie wyznaczono ich terminu.

W piśmie procesowym z dnia 3 lutego 2015 roku powód sprecyzował swoje żądanie jako żądanie z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, dodatkowo wniósł o ustalenie odpowiedzialności Skarbu Państwa Zakładu Karnego w W. za mogące powstać w przyszłości negatywne następstwa wynikające z zaniedbań pozwanego wynikających z opieszałości w udzieleniu powodowi skutecznej pomocy medycznej. Wniósł również o zasądzenie według norm przypisanych kosztów pomocy prawnej, które nie zostały pokryte w całości lub w części.

W uzasadnieniu żądania podał, że podczas jego pobytu w zakładzie karnym, w którym przebywał od maja 2011 roku zgłaszał występującą u niego zmianę skórną, że podczas pierwszego badania została ona zlekceważona, a dopiero 3 miesiące później, po konsultacji dermatologicznej wstępnie zdiagnozowana. Jego stan zdrowia był następnie

przedmiotem wielu opinii związanych z toczącym się przeciwko niemu postępowaniu karnym. We wspomnianych opiniach stan zdrowia powoda został uznany za okoliczność stwarzającą poważne niebezpieczeństwo dla jego życia lub zdrowia, był on na tyle problematyczny, że niemożliwy do leczenia w warunkach więziennych. Pomimo, że na początku uznano za możliwe dowiezienie powoda na badania i leczenie z Zakładu Karnego w W., następnie zostało to uznane za niemożliwe z uwagi na utrudnienia logistyczne. Celem przeprowadzenia leczenia przeniesiono powoda do Aresztu Śledczego w K. w czerwcu 2014 roku. Dopiero po przewiezieniu powoda przeprowadzono specjalistyczne konsultacje, w wyniku których zakwalifikowano go do zabiegu operacyjnego wycięcia zmiany powieki dolnej oka lewego w warunkach Oddziału (...) Plastycznej, który to zabieg wyznaczono na kwiecień 2015 roku. Powód podnosi, że podjęte działania, z uwagi na ich opieszałość były przyczynieniem się pozwanego do pogłębienia jego rozstroju zdrowia. Twierdzi, że doznał on cierpienia psychicznego, które jest naruszeniem jego dobra osobistego-bezpieczeństwa zdrowotnego. Podaje, że jako osadzonemu, zgodnie z Kodeksem karnym wykonawczym przysługuje mu prawo dostępu do świadczeń zdrowotnych ze względu na konieczność zachowania jego zdrowia, do czego pozwany jest zobowiązany. Powód wskazuje, że upływający od dnia pierwszych sygnałów o jego niepokojących objawach do wyznaczonego zabiegu upływa 20 miesięcy, a w międzyczasie nie wykonano badań potwierdzających zdiagnozowane schorzenie. Podnosi, że w okresie od grudnia 2013 roku przez 7 miesięcy pozostawał bez konsultacji monitorujących występującą u niego zmianę skórą, a rozpoznanie poczynione w lipcu 2014 roku sprecyzowało ją jako nowotwór o niepewnym lub nieznanym charakterze, co nie daje odpowiedzi na pytanie o typ i ewentualną złośliwość nowotworu. Powód wskazuje, że powiększanie się zmiany skórnej oraz niepewność co do jej charakteru, stanowią o zwiększaniu się stopnia zagrożenia jego zdrowia i życia. Powód twierdzi, że przy niezwłocznej reakcji zobowiązanych podmiotów, czas od zgłoszenia pierwszych objawów do usunięcia zmiany skórnej mógłby wynieść zaledwie 9 miesięcy. Podnosi, że ograniczenia logistyczne pozwanego nie mogą być traktowane jako usprawiedliwienie dopuszczonych się w stosunku do powoda zaniechań. Powód ponadto argumentuje, że ze względu na fakt, iż jest on osobą osadzoną, nie ma dostępu do leków, możliwości swobodnego wyboru lekarza jest on poddany większemu cierpieniu, ze względu na brak możliwości podejmowania decyzji co do własnej osoby. Jego brak pewności co do ostatecznej diagnozy spowodował u niego poczucie zagrożenia co do własnego zdrowia, cierpienia psychicznego, a wyznaczenie tak odległego terminu powoduje możliwość powiększenia się zmiany oraz strach, że stanie się ona zmianą nieoperacyjną. Powód podnosi, że zachowanie jakiego dopuścił się w stosunku do niego pozwany, jest naruszeniem jego dobra osobistego jakim jest bezpieczeństwo zdrowotne, które jest dobrem chronionym. Dodatkowo powód twierdzi, że naruszenie to nastąpiło w sposób bezprawny, poprzez wykonywanie kary w sposób sprzeczny z prawem, jako że obowiązkiem pozwanego było dbać o dobry stan zdrowia powoda. Powód wskazuje również, że opóźnienie w stosunku do niego zdecydowanie wpływa na zakres koniecznej ingerencji chirurgicznej w ramach usunięcia zmiany skórnej. Jest to okoliczność mająca przeniesienie na rozmiar cierpienia powoda zarówno w wymiarze fizycznym jak i psychicznym, a także co do jego dalszych losów.

W odpowiedzi na pozew z dnia 27 marca 2015 roku, pozwany Skarb Państwa wniósł o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie kosztów postępowania w tym zastępstwa procesowego według norm przypisanych na rzecz Skarbu Państwa- Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.

Jako uzasadnienie swojego stanowiska, w pierwszej kolejności, z ostrożności procesowej podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powoda, argumentując, że powód nie podał momentu zaniechania, którego rzekomo dopuścił się pozwany, z którego wywodzi swoje roszczenia. W związku z tym że termin przedawnienia roszczeń podnoszonych przez powoda wynosi 3 lata, a powód musiał zdawać sobie sprawę z krzywdy jak i osobie zobowiązanej do jej naprawienia, ponieważ odnosi krzywdę do swojej osoby, która to wiedza powoda jest przesłanką początku biegu przedawnienia.

W dalszej kolejności pozwany wskazuje, że pierwsze zgłoszenie przez powoda jego zmiany skórnej miało miejsce we wrześniu 2013 roku, mimo, że jego pobyt w Zakładzie Karnym w W., rozpoczął się w maju 2011 roku. Po tym zgłoszeniu powód został skierowany na konsultację dermatologiczną, która odbyła się w grudniu tego samego roku. Podczas kolejnej konsultacji odbytej w styczniu 2014 roku powód stwierdził, że zgłaszaną zmianę skórą ma od około półtora roku, wobec czego podjęcie leczenia w czasie, w którym się odbyło, było spowodowane opieszałością powoda w zgłoszeniu powstałej zmiany- nie przedstawił on żadnej dokumentacji medycznej na temat jej historii. Pozwany

wskazuje, że według twierdzeń powoda, zmiana powstała przed osadzeniem go w Zakładzie Karnym w W., a reakcja (...) (...) nadała jakikolwiek bieg procesowi jego diagnostyki i leczenia. Z powyższego pozwany wywodzi, że jego działania nie były zmuszaniem powoda do oczekiwania, a sytuację można oceniać jedynie jako zaniedbanie własnego zdrowia przez powoda, który przez ponad półtora roku pozostawał bierny wobec zauważonych przez siebie anomalii. Pozwany twierdzi, że to mogło przyczynić się do rozwoju choroby, a wszelkie zaniechania po stronie Zakładu Karnego w W. należy wykluczyć, ponieważ nie miały one miejsca.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód od maja 2011 roku przebywał w Zakładzie Karnym w W.. Podczas przyjęcia do zakładu karnego nie zgłaszał żadnych problemów zdrowotnych, jego stan zdrowia był bardzo dobry. Nie posiadał on żadnej dokumentacji medycznej. Zmianę skórą miał już przed przybyciem do zakładu karnego.

dowód: -świadectwo lekarskie o stanie zdrowia osoby pozbawionej wolności z dnia 29 września 2011 roku, (k. 181-182)

-zeznanie świadka A. R., protokół z rozprawy z dnia 6 lipca 2015 roku, (k. 84-85);

-książka zdrowia osadzonego, (k. 146-164)

Powód zgłosił zmianę, która jak stwierdził powstawała od ok. 1,5 roku, dopiero we wrześniu 2013 roku, co umożliwiło prowadzenie leczenia. Podczas wcześniejszych konsultacji skarżył się na liczne inne dolegliwości. Nie posiada żadnej dokumentacji dotyczącej leczenia zmiany skórnej przed datą zgłoszenia jej Kierownikowi ambulatorium Zakładu Karnego w W..

dowód: -notatka służbowa Kierownika ambulatorium, A. R. z dnia 16 marca 2015 roku, (k.63);

-notatka w książce zdrowia osadzonego, (k. 156-odwrot)

Dnia 16 września 2013 roku został poddany badaniu lekarskiemu w związku ze zgłoszoną przez niego zmianą skórą. Po odbytej konsultacji został skierowany do dermatologa.

dowód: książka zdrowia osadzonego (k. 44)

Konsultacja dermatologiczna odbyła się w grudniu 2013 roku, zmiana skórna powoda została wówczas zdiagnozowana jako rak podstawno-komórkowy, zalecono leczenie chirurgiczne.

dowód: książka zdrowia osadzonego (k.44)

W ramach konsultacji chirurgicznej i dermatologicznej powód został zakwalifikowany do leczenia poza Więzienną (...) - w ramach oddziału (...) (...).

dowód: opinia o stanie zdrowia osoby pozbawionej wolności z dnia 28 stycznia 2014 roku, wykonana na zlecenie sądu penitencjarnego (k. 108)

Biegła sądowa w tamtej sprawie ustaliła, że choroba powoda jest chorobą zagrażającą zdrowiu uniemożliwiającą mu odbycie kary pozbawienia wolności ze względu na konieczność badań, przygotowań oraz zabiegu.

dowód: opinia sądowo-lekarska, (k.109-110).

W opinii uzupełniającej, biegła sprecyzowała, że przygotowania do zabiegu mogą odbyć się na terenie zakładu karnego, a zabieg może zostać wykonany w ramach jednodniowej przepustki pod eskortą funkcjonariuszy służby więziennej.

dowód: opinia sądowo-lekarska, (k 112)

Ze względu na ograniczenia logistyczne uniemożliwiające dowiezienie powoda na badania i leczenie z Zakładu Karnego w W., zalecono przewiezienie go do Aresztu Śledczego w K..

dowód: opinia o stanie zdrowia osadzonego z dnia 11 kwietnia 2014 roku, (k. 65);

opinia o stanie zdrowia osoby pozbawionej wolności z dnia 28 maja 2014 roku, (k. 113).

Zalecono zabieg w trybie jednodniowym oraz określono przygotowania powoda do zabiegu.

dowód: konsultacja chirurgiczna z dnia 23 lipca 2014 roku (k. 47)

Zabieg został wyznaczony na 9 kwietnia 2015 roku.

dowód: skierowanie pacjenta (k.48);

opinia o stanie zdrowia osoby pozbawionej wolności z dnia 25 lipca 2014 roku, (k. 114)

Ustalono, że przygotowania do zabiegu mogą się odbyć w warunkach zakładu karnego, natomiast sam zabieg w warunkach konwojowania.

dowód: opinia o stanie zdrowia osoby pozbawionej wolności, (k. 115)

W ramach przeprowadzonych konsultacji powód został zakwalifikowany i przygotowywany do zabiegu operacyjnego usunięcia zmiany skórnej, na co wyraził zgodę.

Zabieg wycięcia zmiany skórnej odbył się 15 kwietnia 2015 roku.

dowód: karta informacyjna pacjenta, (k. 167);

historia choroby pacjenta, (k. 202- 229).

Wycięty guz został przebadany, stwierdzono, że zmiana skórna nie była nowotworem złośliwym.

dowód: karta badania histopatologicznego, (k. 195)

Po operacji powód miał zapewnioną opiekę pooperacyjną, rana goiła się prawidłowo, nie wystąpiły żadne komplikacje.

dowód: konsultacja chirurgii plastycznej z dnia 16 kwietnia 2015 roku, (k. 178);

konsultacja z dnia 27 kwietnia 2015 roku, (k 168).

Leczenie onkologiczne powoda było prowadzone prawidłowo, nie występują podstawy do stwierdzenia, że doszło do opóźnienia w leczeniu onkologicznym.

dowód: opinia sądowo-lekarska dr n.med. E. P. (k. 239-241).

Tak ustalony stan faktyczny wynika z cytowanych dokumentów , zeznań świadka i częściowo zeznań samego powoda. Jediną kwestią sporną jest ocena czasu podejmowanych czynności medycznych względem powoda w czym jego zdanie różni się od zdania strony pozwanej i świadka tj. lekarza z ZK w W..

Sąd oddalił wniosek powoda o powołanie innego biegłego – bowiem dotyczył ustalenia okoliczności nieistotnych dla rozstrzygnięcia - w tym takich jak: przebiegu diagnozowania nowotworów , przebiegu leczenia nowotworów , czasu w jakim należy podjąć leczenie od momentu wykrycia nowotworu itp. Ustalono co jest poza sporem ,że powód został całkowicie wyleczony , więc wszelkie dywagacje na temat czasu podejmowanych konkretnych czynności medycznych w sytuacji kiedy powód nie doznał żadnego uszczerbku na zdrowiu są zbędne.

Stan prawny

Powód dochodzi od Skarbu Państwa zadośćuczynienia za szkodę niemajątkową jaka powstała na skutek naruszenia jego dobra osobistego tj. zdrowia . Wycenia ją na dwa miliony zł twierdząc ,że na tyle wycenia swe życie .

Powództwo jest nieuzasadnione

Roszczenie tego typu opiera się na przepisie art. 417 w zw. z art. 23 , 24 i 448 kc .

Przepis art.23 kc stanowi :

Dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Przepis art.24 kc stanowi :

Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

§ 2. Jeżeli wskutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych.

§ 3. Przepisy powyższe nie uchybiają uprawnieniom przewidzianym w innych przepisach, w szczególności w prawie autorskim oraz w prawie wynalazczym.

Aby powództwo zostało uwzględnione powód w pierwszej kolejności musiałby udowodnić zgodnie z regułą art. 6 kc, że naruszono jego dobro osobiste .

Niewątpliwie zdrowie człowieka jest dobrem osobistym chronionym przepisami prawa. W niniejszej sprawie jednakże powód nie wykazał iżby to dobro zostało naruszone . Naruszenie jego zdaniem polegać miało na zwłoce w podejmowaniu działań leczniczych wobec powoda co narażało go na cierpienie psychiczne związane z niepewnością co do efektów leczenia.

Najpierw stwierdzić należy iż powód został całkowicie wyleczony, bez negatywnych rokowań . Biegła sądowa oceniając proces jego leczenia stwierdziła iż nie było w nim opóźnień. Z opinią tą powód się nie zgodził domagając się powołania innego biegłego. Wniosek ten został oddalony jako bezzasadny. Biegła jest lekarzem , doktorem nauk medycznych i końcowy wniosek opinii wywiodła z porównania danych dotyczących rodzaju i terminu podejmowanych wobec powoda czynności , diagnozy jego choroby i skutków leczenia w oparciu o swa wiedzę medyczna i doświadczenie. Opóźnienie w leczeniu może być oceniane w kategoriach skutków , efektów leczenia . Skoro powód został wyleczony, bez jakiegokolwiek uszczerbku na zdrowiu – nie można stwierdzić ,że doszło do zwłoki bo nie wystąpił żaden negatywny efekt związany z ewentualnym opóźnieniem . Nie ma przy tym w procedurach medycznych żadnych sztywnych terminów co do podejmowania określonych czynności medycznych , więc nie można też stwierdzić ,że jakieś zostały przekroczone. Każdy przypadek jest oceniany indywidualnie. Można jedynie ocenić terminowość czynności medycznych w kontekście efektów leczenia , a w przypadku powoda leczenie zakończyło się całkowitym sukcesem . Czynności medyczne podejmowane w stosunku do powoda związane były również z faktem iż jest on osobą osadzoną i na każde opuszczenie zakładu karnego wymagana jest zgoda odpowiednich organów co siłą rzeczy musi choćby minimalnie przedłużyć całą procedurę. W przypadku powoda czynności sądowe były podejmowane bardzo szybko. Powód chyba nie liczył na to ,że zostanie zwolniony z odbywania reszty kary i opuści zakład karny aby się leczyć na wolności , więc jego pretensje o to ,że stosowano procedurę leczniczą obowiązującą w placówce penitencjarnej są co najmniej nieuzasadnione tak jak i jego twierdzenia ,że był skazany na lekarzy wybranych przez tę placówkę a nie mógł sam sobie wybrać lekarza bo powód swym czynem, za który został skazany (m. inn. porwanie dla okupu) dokonał właśnie wyboru miejsca i sposobu swego ewentualnego leczenia .

Reasumując podkreślić należy iż subiektywne odczucie powoda ,że jego leczenie trwało zbyt długo nie jest wystarczającą przesłanką do uznania iż doszło w ten sposób do naruszenia jego dóbr osobistych. Oceniając tę sytuację przez pryzmat obiektywnych okoliczności w tym efektów leczenia stwierdzić trzeba iż dochowano standardów.

Następnie -analizując proces podejmowanych czynności przez placówkę penitencjarną w zakresie leczenia powoda nie można tych czynności zakwalifikować jako bezprawne z uwagi na nieterminowość czy zwłokę biorąc pod uwagę efekt końcowy . Nie wskazał powód w którym momencie dopuszczono się zwłoki w leczeniu i jaki konkretnie złamano przepis ustalający termin podejmowanych czynności . Samo twierdzenie ,że tak się stało nie wystarczy do uznania ,że fakt taki miał miejsce . Opinia biegłej również tego nie wykazała. W stosunku do powoda podejmowano systematycznie kolejne czynności zmierzające do usunięcia nowotworu , co zakończyło pozytywnie proces leczenia bez jakichkolwiek negatywnych rokowań na przyszłość. Od daty pierwszego zgłoszenia przez powoda schorzenia tj. 16 września 2013r

do operacji, która całkowicie eliminowała narośl nowotworową tj. do 15 kwietnia 2015r minęło 19 miesięcy przy czym diagnozę ,że jest to nowotwór postawiono w grudniu 2013r . W międzyczasie przeprowadzono różne konsultacje medyczne , wykonano niezbędne szczepienie powoda przed operacją , załatwiano formalności związane z transportem powoda do placówek medycznych.

Powód nie poniósł żadnego uszczerbku na zdrowiu – jest całkowicie wyleczony.

Wobec zatem braku wykazania naruszenia dobra osobistego jak również wobec braku bezprawności działań strony pozwanej – powództwo oddalono.

Na marginesie zaznaczyć należy iż zarzut strony pozwanej przedawnienia roszczenia majątkowego (3- letni) jest niezasadny . Pozew został wniesiony w czerwcu 2014r, a proces leczenia powoda wówczas jeszcze trwał przy czym rozpoczął się we wrześniu 2013r . Z procesem leczenia powód wiąże swe roszczenie .

O kosztach orzeczono na mocy art. 98 kpc tj. według zasady odpowiedzialności za wynik procesu zasadzając od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na mocy par. 11 p.25 Rozp. Min. Spr. z dnia 28.09.2002r w sprawie opłat za czynności adwokackie, a na mocy par.19 tegoż Rozporządzenia przyznano adwokatowi z urzędu dla powoda wynagrodzenie od Skarbu Państwa.